

C&U, la recerca d'una coalició nova

L'anunci de Jordi Pujol de no presentar-se més a unes eleccions ha encetat una època de canvis profunds al si de Convergència i Unió. El relleu de l'actual president i principal líder de CiU, la conversió en una federació de partits, els equilibris parlamentaris... Són algunes de les claus que determinaran el futur de la coalició que ha governat Catalunya en les dues darreres dècades.

Federar-se per arribar a què? Qui conegui la resposta sabrà quin és el desllorigador del futur de la coalició que ha governat Catalunya en les darreres dues dècades. Convergència i Unió ja ha anunciat que la fórmula per encarar el que resta de legislatura i les properes eleccions serà la d'una federació entre els dos partits.

De fet, l'acord, al qual han arribat les cúpules de les dues formacions que integren la coalició, ha obert la porta a l'inici d'una etapa que se suposa que ha de culminar el 2004 (un any després de les eleccions al Parlament de Catalunya), quan els dos partits celebraran una conferència nacional per refermar "el procés per a la constitució d'una sola força". I aquesta darrera expressió és l'única pista sobre la resposta de la pregunta inicial. L'acord entre Convergència i Unió no parla estrictament de fusió, per evitar l'animadversió que aquesta idea provoca en la militància d'Unió, però tampoc no tanca la porta definitivament a la idea. De fet, fins i tot, es parla de la creació d'una tercera força per impulsar el procés de constitució de la federació.

Sigui com sigui, els límits o horitzons –segons qui ho miri– de la federació són encara l'element clau per definir. Un debat que ha estat volgutament apartat per les cúpules de les dues formacions fins saber com queda el panorama polític a Catalunya, després de les eleccions del 2003.

És remarcable, de tot aquest procés, que, en pocs dies, CiU sembla haver aconseguit tancar les vies d'enfrontament obert entre les cúpules de Convergència

i d'Unió, arran de l'anomenat debat "successori" i de la revisió de les relacions en el si de la coalició. D'un sol cop han aconseguit aclarir formalment els punts que unes setmanes enrere semblaven més complicats de resoldre i que més controvèrsia havien generat.

Jordi Pujol, en el darrer consell nacional de CDC a Bellaterra, anunciava que no tornaria a presentar-se com a candidat de CiU a les properes eleccions al Parlament de Catalunya. El mateix dia es confirmava que Artur Mas, secretari general de Convergència Democràtica i conseller en cap del Govern català, seria el relleu de Pujol en la feina de candidat a la presidència de la Generalitat de Catalunya i que el secretari general de la nova federació de CiU serà el president del comitè de govern d'Unió Democràtica, Josep Antoni Duran Lleida.

Aparentment es podria dir que CiU ha aconseguit una mena de quadratura del cercle: CDC afiança Artur Mas com a candidat a la presidència de la Generalitat, UDC col·loca Josep Antoni Duran Lleida al capdamunt de la direcció de la nova federació, tot això amb la tutela del lideratge de Jordi Pujol, com a president de la nova CiU.

Es pot parlar d'un resultat sorprenent pel que fa a la capacitat de les cúpules dels dos partits per a tancar un acord. I és que quan semblava que els enfrontaments entre les direccions de Convergència i Unió eren més sagnants, la decisió del veterà president ha servit d'element per a la cristal·lització d'acords entre les dues cúpules, ja que els papers per a la preparació de l'anomenat "postpujolisme" comencen a ser més definits.

Jordi Pujol i la seva muller, Marta Ferrusola, acompanyats per Josep Antoni Duran Lleida i Artur Mas on oi miting final de la companya electoral de l'octubre del 99. Aquesta fotografia es podrà tornar a fer, però ara, amb Mas de candidat de la coalició.

La nova federació

Comissió executiva nacional

- Vuit membres de CDC i vuit d'UDC.

Comissió permanent

- President: Jordi Pujol (CDC).
- Secretari general: Josep Antoni Duran Lleida (UDC).
- Candidat a la presidència de la Generalitat: Artur Mas (CDC).

Consell nacional

- Mesa (president, dos vicepresidents, dos secretaris).
- Membres nats: setze de l'executiva, membres de les comis-

sions sectorials i territorials de la federació, càrrecs electes, presidents de les diputacions i consells comarcals, consellers del govern de la Generalitat de CDC i UDC.

- Cent militants (cinquanta de CDC i cinquanta d'UDC).
- Dos-cents militants de la federació escollits per les sectorials i les territorials.

Comissió de garanties

- Sis membres (dos de CDC, dos d'UDC i dos del Consell nacional).

Cal veure, però, si el que és una entesa entre les direccions de les dues formacions, aconseguida amb delicats equilibris de poder i de representació en el si de la federació, es trasllada a les bases dels dos partits. A més a més, la situació política actual de CiU també és un punt clau per al futur desenvolupament de la nova fórmula.

L'horitzó del 2003. És evident que el resultat de les properes eleccions al Parlament de Catalunya determinarà l'èxit

d'aquest procés iniciat per la coalició CiU. En principi, el president de la Generalitat, Jordi Pujol, ja ha expressat la seva ferma voluntat de fer tot el possible per esgotar la legislatura actual. Per tant, això situa el punt d'inflexió en l'horitzó del 2003, any en què s'han de celebrar les eleccions autonòmiques a Catalunya, si no hi ha una convocatòria anticipada.

Això vol dir que CiU té uns dos anys i mig per a reforçar una imatge de relleu generacional i fer creïble a les seves ba-

ses, i a l'electorat en general, el tàndem Mas-Duran. Però tot aquest procés s'emmarca en un context polític que no és especialment fàcil per a la coalició.

Durant aquest temps, el Govern català tindrà sobre la taula un seguit de temes que no són gens fàcils d'afrontar, i més si es té present la fràgil majoria de què disposa al Parlament, gràcies als vots del Partit Popular de Catalunya, i amb un govern espanyol amb majoria absoluta.

Entre les pedres que CiU pot trobar en

Duran Lleida, en el discurs a la Universitat de Barcelona (25 d'octubre del 2000). El líder democratacristià serà a partir d'ara el secretari general de CiU.

aquest camí de renovació hi ha el projecte del Pla Hidrològic, proposat pel ministre de Medi Ambient del PP, Jaume Matas. L'executiu català ha optat per intentar negociar esmenes i contrapartides econòmiques a la proposta del Govern espanyol de transvasament d'aigua de l'Ebre. La forta oposició a les comarques del sud del Principat al transvasament d'aigües d'aquest riu ha generat un gran moviment de rebuig a les polítiques de l'executiu a la zona, que també ha vist com d'altres plans (el Pla Eòlic i la instal·lació d'una central de cicle combinat d'Enron a Móra la Nova) de la Generalitat també generaven una forta reacció popular en contra. Fins i tot el mateix president Pujol ha reconegut que la posició de CiU pel que fa al transva-

sament pot erosionar electoralment la coalició, malgrat que sigui, a parer seu, l'actitud més positiva per a les terres de l'Ebre.

Però l'executiu català també troba dificultats en altres àmbits. Especialment pel que fa a la negociació del nou sistema de finançament autonòmic. Aquest pot ser un dels ossos més difícils de rosegat. Amb els governs del PSOE i del PP, CiU va aconseguir el traspass d'una part de l'impost de l'IRPF, amb uns resultats més aviat magres per a les arques de la Generalitat. Ara l'executiu català ha de negociar un nou model amb un govern espanyol que té la força de negociar amb una majoria absoluta. Les dificultats d'aquesta negociació —malgrat l'optimisme expressat pel con-

seller d'Economia i Finances, Francesc Homs, en diverses ocasions— són prou evidents.

Un altre dels punts que havia de ser clau en aquesta legislatura, segons els plans de CiU, era aconseguir millorar l'autogovern català. Amb els acords de col·laboració amb el PP al Parlament de Catalunya i la situació a Madrid, aquest punt ha anat quedant en un segon terme en la gestió del govern.

Digerir la relació amb el PP. El punt de la millora de l'autogovern no només ha quedat aparcat, sinó que la coalició optà per governar amb el suport parlamentari del PP. Aquest és també un dels aspectes delicats d'entre els equilibris de CiU. El procés iniciat per federar les dues formacions haurà d'il·lusionar prou una militància a qui li ha costat molt digerir la relació amb el PP, un partit que tradicionalment ha estat percebut per aquests sectors com el representant de l'espanyolisme dretà. Aquesta decisió encara fou més difícil d'assimilar per amplis sectors de les bases de CiU, perquè aparcava del tot la possibilitat d'arribar a acords amb ERC, formació amb la qual una part important de l'electorat de la coalició hi té més proximitat.

Siguin quines siguin, però, les dificultats que pugui trobar CiU, el fet és que l'acord per esdevenir una federació i l'anunci de Pujol, de no presentar-se a la reelecció, obren una nova etapa en la política catalana i comencen a perfilar possibles marcs polítics. Convergència i Unió ja ha anunciat qui serà el seu candidat a presidir la Generalitat de Cata-

Les eleccions de Pujol

Eleccions a Corts constituents, 1977. A les primeres eleccions democràtiques Convergència es presenta en coalició amb Esquerra Democràtica de Catalunya (EDC), el Partit Socialista de Catalunya (Reagrupament) i el Front Nacional de Catalunya en l'anomenat Pacte Democràtic per Catalunya. Jordi Pujol encapçala les llistes electorals de la coalició,

ció, que no obté els resultats que esperava: el 16,8% dels vots només els donen onze diputats i un senador.

Eleccions legislatives, 1979. CDC es fusiona amb l'EDC de Ramon Trias Fargas el juny de 1978 i tres mesos després arriba a un acord amb UDC per presentar-se a les eleccions coalitats i amb Pujol com a cap de llista. Aquest primer intent de la coalició CiU a nivell estatal obté menys vots que el Pacte el 1977. Això els farà redefinir l'estratègia del partit: a par-

El procés de renovació a CiU posa de manifest dos models de lideratge. El de Mas, basat en el suport d'un equip, i el de Duran Lleida, en el pes polític personal.

Artur Mas, després de ser elegit secretari general de CDC el novembre del 2000. Aquell va ser el primer pas visible cap a la candidatura de CiU a la presidència de la Generalitat.

lunya i ja ha dibuixat quina serà l'organització que l'aixoplugarà. Aquest marge de temps és potser un dels punts a favor de què disposa la coalició. El mateix procés de convertir-se en federació (l'acord preveu compartir sectorials i organismes territorials de les dues formacions, fins i tot, locals) haurà de servir per posar en contacte les militàncies dels dos partits i intentar fer desaparèixer els recels que avui tenen, i reforçar la formació per poder afrontar amb certes garanties les properes eleccions.

Model Mas, model Duran. Amb tot, tant si la nova CiU pot afrontar les dificultats externes i internes, el procés de renovació que ha posat en marxa l'anunci de Pujol, dins la coalició, posa de

manifest dos models diferents de lideratge. El d'Artur Mas és més basat en un equip. Tot i que diversos sectors de la coalició són a l'expectativa del veritable lideratge polític que pugui exercir, Mas s'ha envoltat d'un grup de noves cares que poden representar una certa renovació d'aquest segment polític, amb noms com el d'Antoni Vives, secretari del govern, o David Madí, secretari general de comunicació del govern.

En el cas de Josep Antoni Duran Lleida, tot i que ha anunciat el seu suport a Mas quan sigui designat oficialment candidat, és un tipus de lideratge basat en el pes polític personal, més que no pas en el d'un equip. Tot i això, també és cert que Duran ha iniciat un procés de renovació a Unió —especialment neces-

sari, sobretot després d'episodis com el del cas Pallerols—, amb l'elecció, per exemple, de Ramon Espadaler com a secretari general d'UDC, en substitució de Núria de Gispert.

Des de l'inici de la legislatura hi ha hagut remodelacions constants de l'executiu. El llast que pot representar per a CiU la relació amb el PP i el treball que encara resta per encarrilar la reformulació de la coalició, probablement només es podrà afrontar si el Govern de la Generalitat perd aquesta imatge d'interinitat i encara la resta de legislatura amb l'objectiu de recuperar una imatge de fermesa que molts sectors de la seva militància esperen.

Enric Rimbau

tir d'aquí CiU centrarà molt més el seu missatge en el nacionalisme i el personalitzarà encara més en Jordi Pujol.

Eleccions al Parlament de Catalunya, 1980. CiU, amb Pujol al capdavant, és la força més votada d'aquestes eleccions amb un 27,7% dels vots, cinc punts més que el PSC. Jordi Pujol és nomenat president de la Generalitat de Catalunya, gràcies al suport d'Esquerra Republicana, i governa còmodament, tot i els entrebancs que provoca la LOAPA

(Llei Orgànica d'Harmonització del Procés Autonòmic) pactada per la UCD i el PSOE, i a pesar de l'ensurt del cop d'estat del 23 de febrer de 1981.

Eleccions al Parlament de Catalunya, 1984. En aquestes eleccions, Jordi Pujol assoleix un nombre de vots que mai no podrà superar: 1.347.000 votants del Principat van optar per CiU, que va obtenir el 46,6% del total de sufragis i, com a conseqüència, la majoria absoluta al Parlament de Catalunya.

